

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

TUŽILAC

New York, 8. jun 2016.

Obraćanje g. Sergeja Brammertza Tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju i Mehanizma za Međunarodne krivične sudove Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija 8. jun 2016.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Hvala vam za ovu mogućnost da vam se obratim u vezi s radom tužilaštava Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju i Mehanizma za međunarodne krivične sudove.

Najprije ću govoriti o radu Tužilaštva MKSJ-a.

Tokom izvještajnog perioda, donesene su presude u tri predmeta, čime se MKSJ približio okončanju svog mandata krajem iduće godine.

Žalbeno vijeće MKSJ-a je 15. decembra 2015. usvojilo žalbu mog Tužilaštva u predmetu Stanišić i Simatović, poništilo presudu Pretresnog vijeća i naložilo ponovno suđenje.

Pretresno vijeće MKSJ-a je 24. marta 2016. jednoglasno osudilo Radovana Karadžića za genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine. Izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od četrdeset godina.

Pretresno vijeće MKSJ-a je 31. marta 2016., većinom glasova i poslije više značajnih odgađanja, oslobodilo Vojislava Šešelja optužbi kojima je terećen. Tužilaštvo MKSJ-a je uložilo žalbu na tu oslobađajuću presudu.

Daljnje postupke u sva tri navedena predmeta vodiće Mehanizam, u skladu s rezolucijom 1966 i Prijelaznim odredbama.

Moje Tužilaštvo očekuje izricanje drugostepene presude u predmetu Stanišić i Župljanin krajem ovog mjeseca. U vezi sa žalbom u predmetu Prlić, nastavljamo naše pripreme za žalbeni pretres, koji se očekuje idućeg proljeća.

Takođe smo nastavili rad u naša dva posljednja suđenja, u predmetima Mladić i Hadžić.

U predmetu Mladić, odbrana je u završnoj fazi svog dokaznog postupka. Očekuje se da će posljednji svjedok odbrane biti saslušan ovog mjeseca, a da će završne riječi obje strane u postupku biti iznesene ove jeseni.

U predmetu Hadžić, moje Tužilaštvo je prije tri sedmice podnijelo zahtjev za obustavu postupka. U ovom trenutku, ne vidimo alternativu preduzimanju tog koraka.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

U ovoj završnoj fazi rada Međunarodnog suda, saradnja država i dalje je od suštinskog značaja za omogućavanje okončanja našeg mandata. To podrazumijeva pristup mog Tužilaštva dokumentima i svjedocima u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Srbiji.

Moje Tužilaštvo žali zbog toga što je Srbija odstupila od puta potpune saradnje s Međunarodnim sudom. Kao što je predsjednik jutros izvijestio, Srbija godinu i po nije izvršila naloge za hapšenje Međunarodnog suda i za predaju troje optuženih pod nadzor Međunarodnog suda. Vrijedi primijetiti da je Srbija u prošlosti bez problema ili znatnog odgađanja izvršavala naloge za hapšenje u sličnim predmetima za nepoštovanje Suda.

Na žalost, to nije jedini razlog za zabrinutost. Uznemirujuće je što Srbija još nije imenovala novog glavnog tužioca za ratne zločine, uprkos tome što je imala na raspolaganju barem godinu dana da to učini. Teško je shvatiti zašto je ova ključna funkcija i dalje upražnjena. Srbija takođe još nije izvršila kaznu koju je Sud Bosne i Hercegovine izrekao u predmetu Đukić, što po opštem mišljenju predstavlja važan test opredijeljenosti Srbije za regionalnu saradnju.

Iako je moje Tužilaštvo pozdravilo činjenicu da je Srbija usvojila Nacionalnu strategiju za krivično gonjenje ratnih zločina, sveukupna situacija izaziva legitimne sumnje u pogledu stvarne opredijeljenosti za cilj nepristrasnog utvrđivanja odgovornosti za ratne zločine. Daljnje slavljenje osuđenih ratnih zločinaca u Srbiji pojačava te sumnje.

Na Srbiji je sada da pokaže da će ispuniti svoje zavjete da će sarađivati s Međunarodnim sudom, podržati utvrđivanje odgovornosti za ratne zločine i promovisati efikasnu regionalnu saradnju.

U vezi s predmetima II kategorije koje je moje Tužilaštvo prosljedilo Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, to Tužilaštvo je donijelo odluke o krivičnom gonjenju u svim predmetima osim jednog. Optužnice su potvrđene i sudski postupci su sada u toku.

Za neke predmete II kategorije, bosanski tužioci su zatražili saradnju Hrvatske. Do sada je više odgađanja i nesporazuma spriječilo smislen napredak. Moje Tužilaštvo poziva Vladu Hrvatske da preispita svoju politiku u vezi s regionalnom saradnjom i olakša procesuiranje predmeta ratnih zločina u regiji. Nastavićemo da se povezujemo s našim partnerima i pratimo razvoj događaja.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

Kako je izvijestilo moje Tužilaštvo, tokom posljednjih godina zabilježeno je mnogo pozitivnih događanja u nacionalnim pravosuđima za ratne zločine i regionalnoj saradnji. Na žalost, politička situacija širom regije kreće se u suprotnom pravcu. Isuviše političara i javnih ličnosti negira dobro poznate istine, potpiruje etničke napetosti i ponavlja nacionalističke slogane iz prošlosti. Ono što bi prije samo nekoliko godina bilo teško zamisliti, danas je, na žalost, uobičajeno. Uslijed toga, pozitivan trend u regionalnoj saradnji u pravosuđu za ratne zločine se, po svemu sudeći, preokreće.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

U vezi s Tužilaštvom MMKS-a, ovaj izvještajni period obilježen je početkom pretresne i apelacione aktivnosti u Haagu. Kako je detaljnije navedeno u mom pismenom izvještaju, žalbeni postupci su počeli u dva predmeta MMKS-a, Karadžić and Sešelj, a prepretresni postupak je počeo u predmetu Stanišić i Simatović.

U skladu s uputstvima Savjeta bezbjednosti, Tužilaštvo MMKS-a je primijenilo sistem "dvojnih funkcija" i spiskova kadrova kako bi se obezbijedilo da tranzicija odgovornosti sa MKSJ-a bude nesmetana i ekonomična. Poštujući različite mandate dviju institucija, pristup "jedinствене službe" koji je uveden omogućava fleksibilno raspoređivanje kadrova u obje institucije, bez potrebe za obavljanjem dugotrajnih postupaka prijema kadrova. Ove mjere omogućavaju Tužilaštvu MMKS-a da obavlja svoje ad hoc aktivnosti, a da pritom i dalje bude "mala, privremena i efikasna struktura".

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

U vezi s aktivnostima u Arushi, moje Tužilaštvo je nastavilo da prati predmete prosljeđene državnim sudovima Francuske i Ruande.

U jednom predmetu prosljeđenom Ruandi, prvostepena presuda donesena je 30. decembra 2015., a njome je optuženom izrečena osuđujuća presuda i kazna doživotnog zatvora. Moje Tužilaštvo pohvaljuje Državno javno tužilaštvo Ruande za njegov rad na ovom predmetu. Sada očekujemo ekspeditivno okončanje žalbenog postupka, kao i suđenja u druga dva prosljeđena predmeta.

U vezi s dva predmeta koja su prosljeđena Francuskoj, primio sam ažurirane izvještaje o statusu tih predmeta tokom moje misije u Parizu prije nekoliko sedmica. Moje Tužilaštvo će i dalje biti u vezi s francuskim vlastima i davati podsticaj za ekspeditivno okončanje tih predmeta.

Tužilaštvo MMKS-a je takođe čvrsto usredotočeno na to da se preostalih osam bjegunaca koje je optužio MKSR pronađu i da se obezbijedi njihovo hapšenje. Početkom marta, preispitali smo naše napore i strategiju traganja, te smo u okviru toga prerasporedili resurse iz okvira postojećih kapaciteta radi pružanja daljnje podrške. Identifikovali smo i nove pravce gonjenja. Moja Služba napominje da su saradnja država i podrška ovog Savjeta od suštinskog značaja za uspješno pronalaženje i hapšenje bjegunaca.

Istina o onome što se dešavalo tokom genocida u Ruandi utvrđena je u više presuda MKSR-a. I pored toga, negiranje genocida se i danas nastavlja. Kako bi se zaštitile buduće generacije, od suštinske je važnosti da postoji obrazovanje o opasnostima ideologije genocida i diskriminacije. Moje Tužilaštvo poziva sve države da aktivno promovišu istinu i suprotstave se revizionizmu u svim njegovim oblicima.

Gospodine predsjedniče, ekscelencije,

da zaključim, tranzicija odgovornosti sa MKSJ-a na MMKS nastavlja se kako je predviđeno u rezolucijama Savjeta bezbjednosti.

Moja tužilaštva će takođe nastaviti, u okviru postojećih resursa, da prate i podržavaju državne sudove koji procesuiraju ratne zločine počinjene u bivšoj Jugoslaviji i Ruandi. U skladu sa strategijama okončanja rada, veća odgovornost sada zavisi od sposobnosti državnih krivičnih sudova da nastave rad MKSJ-a i MKSR-a.

Najzad, u cilju podrške naporima državnih pravosuđa u vezi s ratnim zločinima, važno je da dijelimo naša iskustva i lekcije naučene u krivičnom gonjenju tih zločina. U tom pogledu, moje Tužilaštvo se nada da naša knjiga o krivičnom gonjenju seksualnog nasilja vezanog za sukobe, koja je juče objavljena, predstavlja korisno oruđe.

Hvala vam na vašoj pažnji.